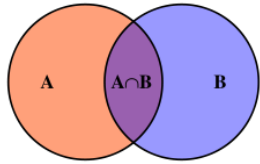

เครื่องมือในการพัฒนาความคิด

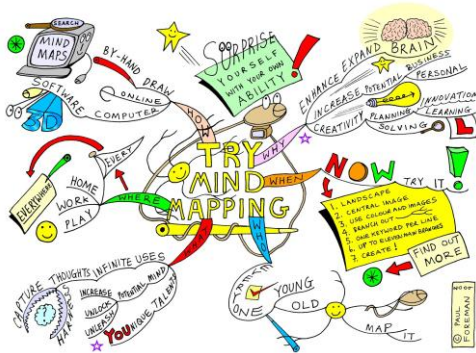
๑) แผนผังเวนน์ ไดอะแกรม หรือผังเปรียบเทียบ

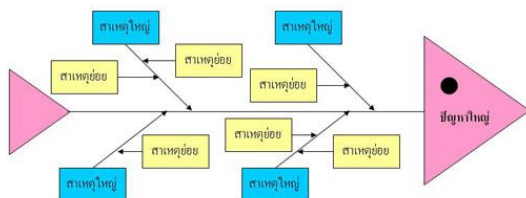
๒) ผังการเสนอการจัดและจำแนกประเภท

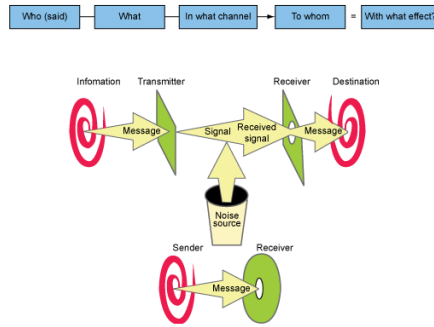
๓) ผังมโนทัศน์

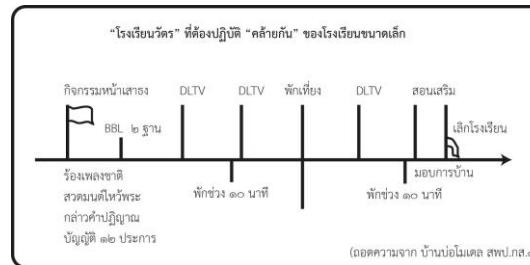
๔) ผังกางปลา

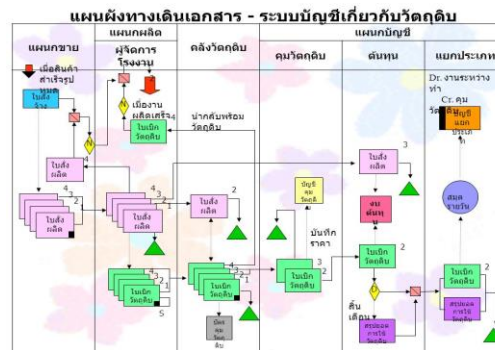
๕) ผังเสนอความสัมพันธ์

๖) ผังเส้นตรง

๗) ผังกระบวนการ (Process Flow)

๘) ผังลำดับขั้น (Step Chart)

เอกสารเผยแพร่ความรู้

ผลการอบรมพัฒนาเอง

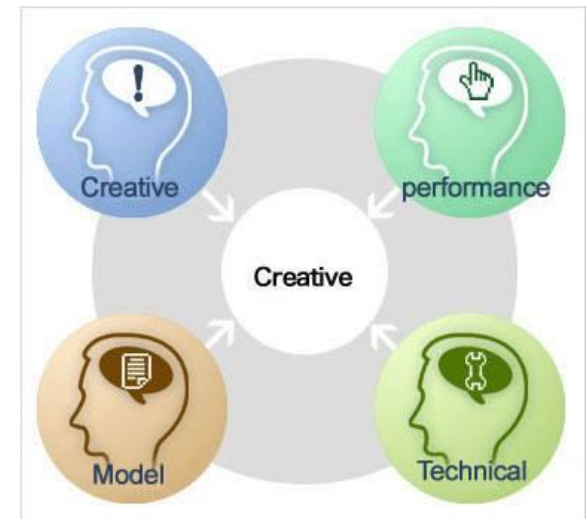
โครงการพัฒนารูปแบบครบวงจรของ สพฐ.

ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

หลักสูตร..ความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ

System Thinking & Creative Thinking

อบรมวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๖ ชั่วโมง
สถานที่อบรม โรงแรมซี แอล การ์เด้นท์ อินน์ จังหวัดอ่างทอง

นางสาว พนิตา เจริญสุขมั่งมี

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

โรงเรียนวัดอัมพวัน

ตำบล พรหมบุรี อำเภอ พรหมบุรี จังหวัด สิงห์บุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตร .ความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ

System Thinking & Creative Thinking

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร บ.พัฒนาทุนมนุษย์เพื่อสังคม จำกัด

วิทยากรประกอบด้วย อ.ภูษิสส์ ศรีเจริญ

ดร.วิชัย ศิรินคร อ.สมนึก เพชรช่วย ผศ.อุดม บัวเพียร และ อ.กฤตนันท์ สังข์ทอง

หลักการและเหตุผล องค์กรในปัจจุบันคือ บุคลากรขาด

ทักษะการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจที่ดีและถูกต้อง ซึ่ง

ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและการพัฒนาตนเอง

ทำให้ผลผลิตโดยรวมขององค์กรลดต่ำลงอย่างมี

นัยสำคัญดังนั้นการพัฒนาทักษะการคิดให้กับบุคลากรจึง

เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดย เฉพาะการพัฒนา

ทักษะความคิดความเข้าใจเชิงระบบหรืออาจเรียกอีก

อย่างว่าเป็น “วิธีคิดอย่างเป็นระบบ” และการคิด

สร้างสรรค์เชิงแนวคิดบูรณาการ

วัตถุประสงค์หลัก

๑. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความคิดในเชิงระบบ

๒. เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเรียนรู้เครื่องมือ

เทคนิค ในการเกิดความคิดสร้างสรรค์

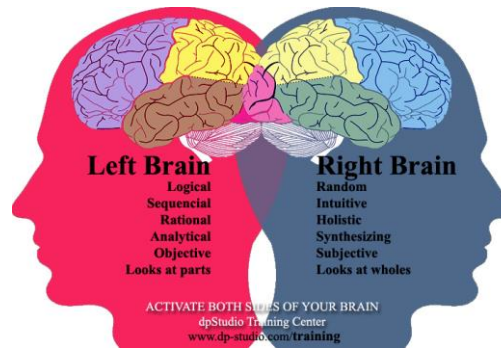
๓. เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิด

พฤติกรรมแบบนักคิด

ความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)

ความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการคิดของสมองซึ่งมีความสามารถในการคิดได้หลากหลายและแปลกใหม่จากเดิม โดยสามารถนำไปประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการได้อย่างรอบคอบและมีความถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่หรือรูปแบบความคิดใหม่

จากภาพการทำงานของสมองจะเห็นว่าสมองส่วนบนซีกซ้ายเป็นเชิงระบบ ตรรกะและซีกขวาเป็นเชิงสุนทรียภาพ สร้างสรรค์ซึ่งจะมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกันซึ่งในความจริงแล้วมันทำงานเสริมกันเพื่อให้ความคิดของเราสมบูรณ์มากขึ้นกว่าใช้ความความคิดหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น การคิดด้วยสมองซีกขวา จึงเป็นการคิดในแบบที่มาเสริมหรือช่วยสมองซีกซ้ายให้คิดได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น กลายเป็นความคิดสร้างสรรค์อย่างมีระบบซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตอย่างยิ่ง

เทคนิคการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

๑. **ฝึกคิดเชิงบวก (Positive Thinking)** เนื่องจากการฝึกคิดเชิงบวก จะช่วยให้เราฝึกการแสวงหาโอกาสแล้วยังช่วยให้ เราเกิดการเรียนรู้ที่เหนือกว่าคนอื่น

๒. **ฝึกคิดย้อนศร (Backward Thinking)** ความคิดเราจะไม่เกิดความแตกต่างตามกัน แต่ถ้าเราคิดสวนทางกับคนอื่น อาจจะทำให้เราเกิดความคิดที่แตกต่างและอาจเกิดเป็นความคิดสร้างสรรค์ที่ดีๆขึ้น

๓. **ฝึกคิดในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ (Impossible Thinking)** ความคิดที่เป็นไปไม่ได้เหล่านี้แหละที่จะเป็นตัวจุดชนวนทางความคิดให้กับนักวิทยาศาสตร์นำไปค้นคว้าวิจัยเพื่อนำไปสู่ความเป็นไปได้ต่อไป ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆมากมาย

๔. **ฝึกคิดบนหลักของความเป็นจริง (Thinking Based Principle)** การฝึกคิดแบบนี้คือการคิดวิเคราะห์สิ่งต่างๆ โดยย้อนกลับไปหาหลักความเป็นจริงของสิ่งนั้นๆว่าคืออะไรนั่นเอง จะช่วยให้เรามองอะไรละเอียดขึ้น

๕. **ฝึกคิดข้ามกล่องความรู้ (Lateral Thinking)** คือการนำเอาความรู้ที่เรามีอยู่ในหัว ในเรื่องต่างๆ มาคิดไขว้กัน ยิ่งเรามีกล่องความรู้หลากหลาย โอกาสที่เราจะคิดข้ามกล่องเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ ก็มีมากยิ่งขึ้น

๖. **ฝึกคิดแบบแตกหน่อทางความคิด (Germination Thinking)** เป็นการคิดโดยกำหนดจุดเริ่มต้นจากสิ่งที่เป็นอยู่หรือมีอยู่ในปัจจุบัน แล้วแตกความคิดออกไปสู่ทิศทางต่างๆ รอบตัว